

Forhøjet risiko for demens blandt brugere af medicin mod mavesår og mavesyre

Mavesår og tilbageløb af mavesyre til spiserøret kan behandles medicinsk med såkaldte syrepumpehæmmere. Nu viser ny dansk forskning en forhøjet risiko for demens blandt personer, der har fået denne behandling.

Forskere fra bl.a. Nationalt Videnscenter for Demens har udgivet et nyt studie, der viser en øget forekomst af demens blandt personer, som har brugt syrepumpehæmmere.

Mange danskere får ordineret medicin kaldet *syrepumpehæmmere* af deres læge, fx fordi de har mavesår eller er generet af refluks sygdom, hvor mavesyre eller syreholdigt indhold fra mavesækken kommer op i spiserøret. Syrepumpehæmmere virker ved at blokere de syreproducerende celler i mavesækken, så produktionen af mavesyre nedsættes.

Nu har danske forskere fra Nationalt Videnscenter for Demens og Aarhus Universitet set nærmere på sammenhængen mellem brug af syrepumpehæmmere og risikoen for at få en demenssygdom.

Ved hjælp af de danske sundhedsregistre har forskerne undersøgt den voksne befolkning i Danmark over en periode på ca. 20 år og fundet en forøget forekomst af demens blandt personer, som har brugt syrepumpehæmmere. Studiet er netop udgivet i det anerkendte tidsskrift *Alzheimer's & Dementia: The Journal of the Alzheimer's Association*. [Læs artiklen her.](#)

Forskerne fandt, at den forhøjede risiko gælder for demens, som optræder før 90-årsalderen, og er størst for aldersgruppen 60-69 år – her er risikoen øget med omkring 36 % sammenlignet med personer, der ikke har fået medicinen. Forskerne fandt desuden en stigende forekomst af demens ved brug af behandlingen i længere tid.

Studiet bidrager med ny og vigtig viden og føjer sig samtidig til en række tidligere studier, der har antydnet lignende resultater, fortæller læge og forsker fra Nationalt Videnscenter for Demens, Nelsan Pourhadi:

”Brugen af syrepumpehæmmere er udbredt og stigende både på verdensplan og i Danmark. I 2022 indløste over 600.000 danskere recept på syrepumpehæmmere. Heraf var mere end 500.000 i alderen 45 år og opefter, hvilket svarer til godt én ud af fem i danskere i den aldersgruppe. Flere studier fra både vestlige og østlige lande viser, at mange patienter får ordineret syrepumpehæmmere uden at have fået en relevant diagnose eller haft symptomer, der peger i retning af et behov for denne behandling, hvilket tyder på et stort overforbrug af medicinen.”

Den nye danske undersøgelse bidrager til forståelsen af syrepumpehæmmers indflydelse på hjernen. Studiet kan dog ikke afdække, hvilke mekanismer, der ligger bag den forhøjede demensrisiko, eller om det er medicinen i sig selv, som fører til den øgede risiko.

”Studiet kan ikke med sikkerhed svare på, hvad der er hønen, og hvad der er ægget. For nogle patienter er syrepumpehæmmere meget vigtig medicin, og hvis man er i tvivl, om behandlingen er nødvendig, skal man ikke stoppe den på eget initiativ, men tale med den behandlende læge,” understreger Nelsan Pourhadi.

”Tidligere eksperimentelle studier har vist, at syrepumpehæmmere muligvis kan udløse Alzheimer-relaterede hjerneforandringer og hæmme hjernens produktion af neurotransmitteren *acetylkolin*, der blandt andet har med kognitive funktioner som opmærksomhed og hukommelse at gøre. Studierne har også vist, at syrepumpehæmmere muligvis kan påvirke blodkarrene og øge risikoen for blodpropper i og uden for hjernen. Der er altså en biologisk plausibilitet mellem brug af medicinen og demens, men vi kan ikke udelukke, at ukendte faktorer såsom genetik eller livsstil har haft indflydelse på resultaterne,” forklarer Nelsan Pourhadi.

”Der er behov for mere forskning på området for at forstå, om der er en årsagssammenhæng mellem brug af syrepumpehæmmere og risiko for demens. Desuden er det vigtigt at fokusere på at forbeholde medicinen til patienter, hvor der er et lægefagligt grundlag for behandlingen.”

Oprettet: 06. oktober 2023